

Vi kunne nu (da Cultusministeren er kommen tilstede) gaae over til den paa Dagsordenen under Nr. 2 opførte Sag nemlig „Forflag til en Lov angaaende Ophævelsen af den Skolelærerne paa Landet paahvilende Afgift under Navn af Degnepension. Det er til anden Behandling, denne Sag foretages og der er ikke fremkommet noget Ændringsforslag.

Pastor Sørensen: Jeg skal udbede mig det ærede Landsthings Tilladelse til at gjøre en Bemærkning med Hensyn til 1ste § og Overskriften af Loven, der nemlig lyder: „Forflag til Lov angaaende Ophævelse af den Skolelærerne paa Landet paahvilende Afgift under Navn af Degnepension“. Men mon det ikke rettere burde hedde: angaaende Ophævelse af den Degnekaldene paahvilende Afgift under Navn af Degnepension; thi som man seer af Motiverne er der vistnok endnu nogle gamle Sædedegne, som have fulde Degne-Indtægter, og som altsaa ere i Besiddelse af Degnejord, der iøvrigt sædvanligviis nu er solgt, deels til Fordeel for Skolevæsenet paa Landet, deels til Fordeel for Communerne. Da jeg antager, at saavel det fra Folkethinget sendte som ogsaa det egentlige Udkast til Loven er Gjenstand for Forsamlingens Overveielse, er der ogsaa i 2den § gjort den Bemærkning, at Communen skal svare disse Degnepensioner, ligesom det ogsaa ikke er klart for mig, at de Degne, som endnu leve uden at være Skolelærere, men hvem alene de paahviler den Forpligtelse, som L. 2—15—9 paalægger dem: nemlig at holde Aftenlæsning, at de ogsaa ere fritagne for denne Degnepension. Det er nemlig en ikke ubetydelig Indtægt Degnen har af sin Jordlod, der undertiden er af en temmelig udvidet Størrelse, og, da Skolelærerne ikke ere i Besiddelse deraf, kan det ogsaa være en Grund til at de blive fritagne for at erlægge denne Afgift til de forrige Latinskoler. Der er saavidt mig bekjendt nu ingen Degn, som ikke er Skolelærer tillige, men det er ikke længe siden at dette var Tilfældet, og i samme Ægn, hvorfra jeg er, er for et Par Aar siden død en Sædedegn, som ikke var Skolelærer, og at dette nylig er skeet, derom vidner det, at hans temmelig betydelige Avling er bortforpagtet, saa at der ikke er taget nogen Bestemmelse om, hvad der

skal gjøres ved denne; derimod er Degneboligen tilligemed Haven solgt. Det kunde iøvrigt interesse maaffee flere af Thingets Medlemmer at vide, hvad der kan indkomme ved Salget deels af Degneboligen deels af Forderne, hvad disse Penge ere blevne anvendte til, til hvilke Kasser de ere gaaede, ligesom ogsaa Degnejorden formeentlig maa betragtes som Kirkegods; hvad jeg ogsaa antager med Hensyn til Præstegaardene, hvoraf der isærdeleshed i Decenniet fra 1820—30 ved adskillige Kalds Nedlæggelse blev solgt ikke saa. Degneboligerne ere saaledes blevne tilligemed Jordblodden bevaret for enkelte Skolelærere; der ere endnu Boliger for dem, som ere dem overladte af Communen; og Jorden er ligeledes en Forøgelse til deres Lønning; men der er ogsaa endnu flere Steder, hvor disse Jorder ere blevne solgte, og selvfølgelig kunne disse Skolelærere ikke siges at være i Besiddelse af de Degneindtægter, som ellers hørte Degnekaldet til.

Cultusministeren: Idet jeg første Gang har den Ære at tage Ordet i denne Forsamling, skal jeg tillade mig at bemærke, at, da denne Sag forrige Gang var under Behandling her, fastholdtes jeg i det andet Thing ved Behandlingen af en mit Ministerium meget nær berørende og vigtig Sag, saa at jeg ikke her kunde give Møde. Der forhandlede nemlig dengang om den Paragraph af Krigsskatloven, der angik tillige Geistlighedens Krigsskat. Jeg kan derfor først idag finde Leilighed til, — hvad jeg dog troer at skyldes Bemærkningernes Vigtighed og den Side, hvorfra de ere komne —, at tale et Par Ord i Anledning af hvad der blev foredraget her i Thinget af den meget ærede 5te Landsthingsmand for Kjøbenhavn (Orsted). De af den ærede Landsthingsmand fremsatte Bemærkninger gif for en stor Deel ikke ud paa, enten at modarbejde Lovudkastet eller at modsige, hvad der i Motiverne dertil var yttret, men vare for en stor Deel rettede imod andre Yttringer, der vare fremkomne under Forhandlingerne i Folkethinget, og som jeg altsaa ikke finder nogen Anledning til at tage videre i Forsvar. Men der var dog navnlig to Bemærkninger, som jeg troer at burde imødegaae. Den første var